

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
TARİH PROGRAMI
TARİH YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
DERS BİLGİ FORMU

Dersin Adı	Osmanlı Hukuk Sistemi								
Ders Kodu	TRH508			Ders Düzeyi		Yüksek Lisans			
AKTS Kredi	5	İş Yüğü	120 (Saat)	Teori	3	Uygulama	0	Laboratuvar	0
Dersin Amacı	Öğrencilere Osmanlı Devleti'ndeki adalet ve kanun yapma ve uygulama kavramlarının ne denli önemli olduğunu kavratmak. Osmanlı devletinin hukuki sistemi ile ekonomik yapısının birbiriyle sıkı sıkıya bağlı olduğunu göstermek.								
Özet İçeriği	Bu derste Osmanlı tarih araştırmalarında kullanılan birinci el kaynaklar ele alınacaktır. Bunlardan en önemlileri arşiv kaynaklarıdır. Bunların yanında yeniçağ ile ilgili yapılan araştırmalar ve basılan kitaplar irdelenecek ayrıca Osmanlı paleoğrafya ve diplomasisine ait dokümanlar, ansiklopediler, sözlükler, katalog ve haritalar araştırma çalışmalarında kullanılacaktır.								
Staj Durum	Yok								
Öğretim Yöntemleri	Anlatım (Takrir), Tartışma								
Dersi Veren Öğretim Elemanı(ları)	Dr. Öğr. Üyesi Bülent ÇELİK								

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Araç	Adet	Oran (%)
Ara Sınav (Vize)	1	40
Dönem Sonu Sınavı (Final)	1	60

Ders Kitabı / Önerilen Kaynaklar

1	Devlet-i Aliyye I, Halil İnalçık, İş Bankası Yayınları, İstanbul 2009.
2	Türkiye'de Toprak Meselesi, Ömer L. Barkan, İstanbul 1980.
3	Kanunlar, Ömer L. Barkan, İstanbul 1943.
4	"Adaletnameler" Halil İnalçık, Belgeler II, 3-4:49-145. Ankara 1965.
5	Osmanlı'da Toprak Mülkiyeti ve Ticari Tarım. (Ed.) Çağlar Keyder-Faruk Tabak, İstanbul 1998.
6	Şeriatın Kanuna. Ebussuud ve Osmanlı'da İslami Hukuk, Colin Imber, İstanbul 2004.
7	İslâm Muhakeme Hukuku, Abdülaziz Bayındır, İstanbul 1986.

Hafta	Haftalara Göre Ders Konuları	
1	Teorik	İslâm'ın ilk dönemlerinden Osmanlı Devleti'ne kadarki süreçte İslam hukuku. Oluşumu, farklılıkları.
2	Teorik	Osmanlı'da yöneticilerin adalete verdikleri önem
3	Teorik	Osmanlı şer'i ve örfi hukuk ayrımı. Nedenleri.
4	Teorik	Tımar sistemi, tarımsal üretim ve vergilendirme.
5	Teorik	Osmanlı'da kanunname kavramı. Sancak ve Eyalet kanunnameleri.
6	Teorik	Taşra Yöneticileri ve Tarımsal üreticilerin hukuki durumu.
7	Ara Sınav (Vize)	ARA SINAV
8	Teorik	Fatih Sultan Mehmed ve Örfi Kanunnamesinin tahlili.
9	Teorik	Kanun konusunda özel bir padişah: I. Süleyman ve kanun yapıcılığı.
10	Teorik	Şeyhülislam Ebussuud ve Fetvaları.
11	Teorik	XVII. Yüzyıl'da eyaletlerde görülen kargaşalar ve bunların tarımsal üretime etkileri.
12	Teorik	Adaletname kavramı ve Padişahların yayınladıkları Adaletnameler.

13	Teorik	Osmanlı hukukunun alt konularıyla ilgili çeşitli mahkeme kayıtlarının öğrencilere sunumu.
14	Teorik	Osmanlı hukukunun alt konularıyla ilgili çeşitli mahkeme kayıtlarının öğrencilere sunumu.
15	Teorik	Osmanlı hukukunun alt konularıyla ilgili çeşitli mahkeme kayıtlarının öğrencilere sunumu.
16	Dönem Sonu Sınavı (Final)	FİNAL SINAVI

Dersin Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme Etkinlikleri Çerçevesinde İş Yükü Hesabı (Ortalama Saat)

Etkinlik	Adet	Ön Hazırlık	Etkinlik Süresi	Toplam İş Yükü
Kuramsal Ders	14	3	3	84
Ödev	1	8	2	10
Bireysel Çalışma	1	8	2	10
Ara Sınav	1	2	2	4
Dönem Sonu Sınavı	1	10	2	12
Toplam İş Yükü (Saat)				120
Yuvarla [Toplam İş Yükü (saat) / 25*] = AKTS Kredisi				5

*25 saatlik iş yükü 1 AKTS olarak kabul edilmektedir.

Dersin Öğrenme Çıktıları

1	İslam hukukunun tarihsel süreçte nasıl meydana geldiğini anlayabilme. Bu belgelerin günümüzde saklandığı çeşitli Arşivleri tanıyabilme.
2	Osmanlıdaki şer'i-örfi hukuk kavramları konusunda bilgi sahibi olabileme. Bu yüzyıllardaki çeşitli konularda entelektüel bakış açısını ve Osmanlı aydınlarının düşünce yapılarını kavrayabilme
3	Tarımsal üretim ve vergilendirme ile toprak hukuku arasındaki bağları öğrenebilme.
4	Hukuki yönü ön planda olan bazı Osmanlı padişahlarının yaptığı hukuki düzenlemeleri kavrayabilme.
5	Adalet kavramı ve yönetim ilişkisi arasındaki bağlantıyı kavrayabilme.
6	Osmanlıdaki mahkeme kayıtlarından çeşitli örnekleri yorumlayabilme.

Program Çıktıları (Tarih Yüksek Lisans Programı)

1	Tarih araştırmaları için gerekli yöntem ve yaklaşımları kazandırmak.
2	Bilimsel bilgi oluşturacak veri toplama, literatür incelemesi ve analiz yapabilme becerilerini yerleştirmek.
3	Sosyal bilimler ve tarih için gerekli kavramlar ve terminolojiyi bilmek ve yazılı metinlerde kullanabilmek.
4	Kaynak dili becerilerini kazandırmak.
5	Tarih araştırmalarında elde edilen sonuçların bilime katkı sağlaması ve topluma etkileri konusunda duyarlılık ve bilince sahibi olmak.
6	Türk ve dünya tarihini karşılaştırmalı olarak değerlendirebilmek
7	Tarih metodolojisi ve yeni yaklaşımların yanı sıra, uzmanlaşılacak alanlara yönelik olarak ileri düzey okumalar ve uygulamalarla, tarihsel dönem ve süreçler hakkında temel bilgileri kazanmak.
8	Tez konusu ile ilgili en az bir akademik yayın yaparak, tarih araştırmaları konusunda öğrenilen metodolojik ve teorik bilgileri uygulamaya dönüştürmek.
9	Ulusal ve uluslararası düzeyde gerekli bilgi ve iletişim becerilerini kazanmak
10	Akademik hayat ve bilimsel araştırmaların gerektirdiği düzeyde davranış ve etik duyarlılığa sahip olmak.

Program ve Öğrenme Çıktıları İlişkisi 1:Çok Düşük, 2:Düşük, 3:Orta, 4:Yüksek, 5:Çok Yüksek

	ÖÇ1	ÖÇ2	ÖÇ3	ÖÇ4
PÇ1	4			
PÇ4		4		
PÇ5			4	4
PÇ6		4		

